

Waarom Trump ineens afziet van importheffingen: vijf vragen over zijn draai en rol Rutte bij Groenland-deal

Na wekenlang dreigen repte de Amerikaanse president Donald Trump tijdens het World Economic Forum in Davos plotseling over een Groenland-deal. De importheffingen voor de Europese landen zijn van de baan. Maar wie of wat trok Trump over de streep? En wat betekent het voor de Navo?

Jan Postma

22 januari 2026, 06:41 • Laatste update: 07:37

▲ © AD

1. Wat hebben Trump en Navo-baas Mark Rutte nu afgesproken?

Wat de inhoud is van 'het raamwerk voor een toekomstige deal' blijft onduidelijk. Het is dan ook de start van een onderhandelingsproces. Er moet nog veel gebeuren voordat er ook echt een akkoord is, erkende Rutte.

Rutte werd op Fox News gevraagd of Groenland van Denemarken blijft of niet. „Dat onderwerp kwam helemaal niet meer ter sprake”, zei Rutte. Volgens hem richt Trump zich helemaal op het beveiligen van de regio. Maar het blijft onduidelijk of het daarmee ook helemaal van tafel is.

De Amerikaanse nieuwssite Axios schrijft dat Trump inderdaad een plan zou hebben goedgekeurd, waarbij de soevereiniteit van Groenland gewaarborgd is.

Volgens *The New York Times* zou er een plan zijn besproken, waarbij Denemarken de Amerikanen soevereiniteit verleent over kleine stukjes land in Groenland waar de VS dan militaire bases op zou kunnen bouwen. Wat de meerwaarde voor Trump zou zijn, is niet duidelijk. De VS heeft al een verdrag waarmee het makkelijk militairen kan stationeren op Groenland.

Dat zou betekenen dat Trump niet zijn zin krijgt, omdat Groenland dan niet Amerikaans wordt. De president bleef bijzonder vaag over de details van het plan. Trump zei wel tevreden te zijn over deze aanzet tot een deal.

Hij zegt dat de afspraken 'voor altijd' gaan gelden. Naast defensie zouden er ook afspraken over zeldzame aardmetalen in staan. De VS heeft sinds 2019 afspraken met Groenland over het delven van grondstoffen.

2. Gaf Rutte de doorslag?

De Nederlandse secretaris-generaal van de Navo speelde in elk geval een belangrijke rol. Maar er waren meer factoren. Binnen Trumps eigen Republikeinse partij klonk al langer gemor over zijn Groenland-plannen.

Ook bij de Amerikaanse kiezer zijn die plannen weinig populair. Bovendien zag Trump dat de beurzen er negatief op reageerden. Tel daarbij op de felle reacties vanuit Europa, en er is een basis gelegd.

Maar Trumps draai kwam pas na de ‘zeer productieve ontmoeting’ met Rutte. Tegen Amerikaanse media was hij daarna complimenteus naar de Navo-baas. „Hij is een sterke leider, Mark, *you know* Mark, Mark Rutte.” Toen hem gevraagd werd of hij ook apart met de Denen ging praten, wees Trump naar Rutte. „Ik bespreek het met die man daar. Hij is belangrijker.”

Het liet zien hoe Rutte nu als brug fungeert tussen Trump en de andere Navo-landen. Dat lijkt een delicate evenwichtsoefening te zijn tussen vlijen voor de Bühne en soms achter de schermen voorzichtig de waarheid vertellen.

Toen de Finse president Stubb, die net als Rutte een ‘Trumpfluisteraar’ wordt genoemd, werd gevraagd wie het beste de Groenlandse spanningen kan sussen zei hij meteen. „Oh, Mark Rutte”. Rutte kon daarom lachen: „Bedankt Alex.”

▲ President Donald Trump in gesprek met Navo-chef Mark Rutte in Davos. © AP

3. Is de Navo nu gered?

Deze de-escalatie is goed nieuws voor de Navo, maar het bondgenootschap is daarmee allerm minst gered. Trumps dreigementen van de afgelopen weken hebben voor veel wantrouwen gezorgd. Het is ongekend dat de VS een Navo-bondgenoot bedreigt.

Als Amerika tot militair geweld was overgegaan, had dat een bom onder de Navo geplaatst. Maar ook de importheffingen en andere manieren van druk zetten hebben voor een vertrouwensbreuk gezorgd. Het is zeer de vraag of deze schade nog hersteld kan worden.

Veel zal afhangen van hoe de onderhandelingen verlopen en wat de uitkomst gaat zijn. Daarbij is Trump weer de sleutel. Hij is berucht om zijn wispelturigheid. En hoewel hij in zijn toespraak militair geweld afzwoer, liet hij wel duidelijk merken dat hij Groenland echt Amerikaans wil maken.

Trump blijft ook bijzonder sceptisch over de Navo. Volgens hem was het altijd 'eenrichtingsverkeer' van een slap Europa dat leunt op de VS. Hij gelooft niet dat de Europese bondgenoten Amerika te hulp zouden schieten als dat nodig zou zijn.

Later liet Trump zich door Rutte uitleggen dat zijn twijfel over Navo-steun onterecht is. Rutte wees op Afghanistan: „Laat me je dit zeggen: ze zullen helpen. En dat hebben ze ook gedaan. Voor elke twee Amerikanen die de hoogste prijs betaalden, kwam er één soldaat uit een ander Navo-land niet terug bij zijn familie.”

4. Hoe kijkt Trump naar Europa?

Volgens Trump glijdt Europa af. „Bepaalde plekken in Europa zijn niet eens meer herkenbaar”, zei hij aan het begin van zijn toespraak. „En dat bedoel ik niet als een compliment.” De belangrijkste oorzaak is volgens hem massa-immigratie, een onderwerp dat Trump ook in zijn eigen presidentschap tot topprioriteit heeft gemaakt.

Trump koppelt het succes van Amerika en Europa aan hun cultuur. „Dat is het kostbare erfgoed dat Amerika en Europa met elkaar delen.” Maar omdat die cultuur volgens hem door immigratie onder druk staat, zouden Amerikanen zich steeds minder verwant voelen met Europeanen.

Het is in feite een herhaling van de boodschap die vicepresident JD Vance een jaar geleden op de veiligheidsconferentie in München verkondigde, toen nog met een schokgolf als gevolg. Inmiddels zijn Europese leiders eraan gewend geraakt, al komt het in de huidige spanningen rond Groenland en de Navo opnieuw hard aan.

Trump haalde ook uit naar duurzame energie, waar Europa volgens hem te veel op inzet, en herhaalde zijn vaste klacht dat Europese landen meeliften op de VS. „Zonder ons zouden jullie nu allemaal Duits spreken en een beetje Japans”, zei hij. Het zorgde voor verontwaardiging in de zaal. En niet alleen omdat Duits gewoon de eerste taal van Zwitserland is.

▲ Donald Trump tijdens zijn toespraak in Davos. © Videostill

5. Hoe nu verder?

Het echte onderhandelen kan nu beginnen. Trump heeft dat gedelegeerd aan vicepresident JD Vance, minister van Buitenlandse Zaken Marco Rubio en speciale gezant Steve Witkoff.

Zij moeten het Groenland-dossier er naast al hun andere taken bij nemen. In Trumps turbulente buitenlandbeleid lopen de verschillende dossiers bovendien steeds meer door elkaar. Zo houdt Rubio zich momenteel bezig met Venezuela, Cuba, Iran, Gaza én Oekraïne.

Trump zelf richt zich nu eerst op Oekraïne, een dossier waarin hij opnieuw tegenover Europa kan komen te staan. Donderdag spreekt hij met president Volodymyr Zelensky.

Ook wil hij een ondertekeningssceremonie houden voor zijn nieuwe vredesraad, bedoeld als onderdeel van het vredesproces rond Gaza. Niet iedereen in Europa is daar blij mee: het lijkt erop dat de VS een soort alternatieve VN-Veiligheidsraad optuigt onder Trumps leiding. Frankrijk zou deelname hebben geweigerd. Trump dreigde daarna met importheffingen op Franse wijnen.

▲ © AD